

зналися під час підготовки до дискусії та за допомогою обговорення теми на занятті. Проведення презентації певної теми (доповіді у малих групах) дозволяє оцінювати як мовленнєві, так і комунікативні навички студентів, а саме такі вміння: спрямувати свою інформацію до слухачів; правильно побудувати презентацію; переконати слухачів у слушності того, про що доповідається; запросити до дискусії; спілкуватися із слухачами.

Можна виділити такі етапи підготовки та проведення заняття в малих групах: визначення теми чи тем; підбір матеріалу та його опрацювання; письмове викладення виступу (міні-доповіді) за певною схемою визначеною викладачем; презентація теми (тем) командами; обговорення презентації; аналіз та оцінювання роботи учасників.

Оцінювання роботи учасників такого заняття у малих творчих групах починається на етапі опрацювання студентами матеріалу, який вони підбирають додатково до базового тексту за визначеною темою. Цей матеріал у письмовому викладенні або комп'ютерний варіант перевіряє та оцінює викладач. Під час виступу команди всі інші учасники заповнюють листки оцінювання. Після виступів викладач підраховує бали та оголошує переможців. Підсумкова оцінка кожного студента-учасника охоплює бали за: участь у занятті; індивідуальну доповідь; перемогу команди; участь в обговоренні презентацій.

На нашу думку, залік можна провести у формі командної презентації за тематикою навчального матеріалу опрацьованого у семестрі. Це надасть можливість визначити рейтинг студента на певному етапі навчання з даної дисципліни.

В. І. Філіпенко, канд. екон. наук,
доцент кафедри міжнародної економіки

РОЛЬ СУЧАСНИХ ФОРМ І МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ У МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ПІДВИЩЕННЯ УСПІШНОСТІ

В останній час широкого розповсюдження набув метод контролю знань на основі тестування. Якщо тестування відбувається за допомогою комп'ютера, то воно не потребує значних витрат навчального часу на виконання завдань і особистого часу викладача на їх перевірку. При комп'ютерному тестуванні автоматизовано реалізуються всі елементи контролю (перевірка знань, їх оцінка та облік).

Найбільш поширеними є так звані відкриті тести, коли студент обирає одну або декілька відповідей із переліку запропонованих варі-

антів. Такий тест, на наш погляд, вимагає від студента не стільки глибоких знань, скільки розпізнання вірної відповіді серед пропонованих. А це означає в цілому низький рівень пізнавальної діяльності. Постає інше питання: чи можливо максимально повно і точно оцінити рівень знань студентів? Якщо це тест із альтернативною відповіддю на питання («так» чи «ні») або ж із вибором правильного варіанту відповіді із чотирьох пропонованих, то рівень знань оцінити складно, бо такі тести вимагають значної кількості питань.

Отже, тестування на основі вибраного варіанту не дозволяє отримати надійні оцінки меж рівня знань студентів при обмежених об'ємах тестів. Можна швидко і надійно оцінити тільки повне, стовідсоткове знання матеріалу, що тестується, але це надто рідкісна для практики ситуація. До того ж студенти повинні мати досвід тестування, бо, як стверджують американські вчені, тільки за рахунок незвичної форми контролю об'єктивність результатів може знизитись до 30 %.

Крім того, до негативних моментів комп'ютерного тестування можна віднести вгадування правильної відповіді, побоювання не встигнути відповісти на питання у межах відведеного часу і звідси поспішність у виборі відповіді, повільність осмислення деякими студентами тестових завдань, що призводить до втрати часу і відповідно результату. До того ж тестовий метод контролю має дуже обмежені можливості для перевірки вміння аргументувати свої твердження. В даному випадку суб'єктивна оцінка викладача при усній співбесіді є більш надійним інструментом виявлення знань студентів, шляхом якої досвідчений педагог може оцінити глибину і рівень знань студента.

Таким чином, якщо в один модуль включається декілька тем курсу, то 20-25 питань, що закладаються в тест, не можуть дати об'єктивної картини глибини знань студента.

На наш погляд, підсилити роль різноманітних форм і методів контролю знань для того, щоб студент осмислено підвищував свою успішність, працював регулярно і систематично впродовж семестру можливо лише за рахунок використання комплексного підходу в системі управління засвоєнням знань. А саме в умовах модульно-рейтингової системи, де визначаються декілька залікових модулів за блоком курсу, варто запровадити чіткіший проміжний контроль через виключно індивідуальні для кожного студента письмові завдання, які викладач роздає після кожного семінарського заняття. У цих завданнях може бути 3-4 питання (розв'язування задачі, тести, проблемне та аналітичне питання тощо), відповіді на які студент обґрунтовує і повертає викладачу на наступному занятті. Усі завдання, виконані студентом на позитивну оцінку, є допуском до складання

першого і відповідно другого модуля. Звичайно, така форма контролю вимагає від викладача клопіткої підготовчої роботи. Але це є дієвим засобом усвідомлення студентом простої істини, що неможливо здати модулі без відвідування практичних занять, без глибокого і змістовного вивчення матеріалу тем, без отримання позитивної оцінки по індивідуальним завданням.

Така система контролю має стимулювати студентів до систематичної праці, підвищення рівня знань і якості навчання. На практиці ця система використовується в американській вищій школі і добре себе зарекомендувала в умовах, коли кількість годин для самостійної роботи студентів збільшується.

О. К. Шафалюк,
доцент кафедри маркетингу

ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

В останні десять років розвиток альтернативних форм освіти в Україні сприяв формуванню складної конкурентної ситуації в системі вищих навчальних закладів України. Сьогодні головним напрямком «змагання» провідних вузів є підвищення якості підготовки випускників, забезпечення кар'єрної успішності їх випускників.

За цих умов, головними проблемами підвищення мотиваційного потенціалу систем контролю знань, що розвиваються ВНЗ України є:

- 1) відсутність гарантій працевлаштування і забезпечення сприятливих умов праці для успішних випускників з боку держави;
- 2) дефіцит фахівців економічного профілю і множинність вимог до їх підготовки з боку фінансово-промислових структур;
- 3) орієнтація підприємств і організацій на досвід робітника, а не на його здатність виконувати роботу і нести відповідальність за отримані результати.

На нашу думку, вирішення зазначених проблем полягає у побудові якісно нових відносин з підприємствами потенційними замовниками фахівців ВНЗ.

Досвід організації практики студентів кафедри маркетингу показав:

- 1) високий рівень невдоволення діяльністю досвідчених, але «вузькоглядних» недостатньо кваліфікованих співробітників промислових підприємств і комерційних організацій;
- 2) перевищення пропозиції попиту на «практикантів» з КНЕУ, які спроможні глибоко проаналізувати існуючі проблеми